

รายวิชา ศิลปะ (ดนตรี-นาฏศิลป์)

รหัสวิชา ศ๒๓๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง เล่นดนตรีอย่างสร้างสรรค์

เรื่อง การปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยเบื้องต้น
และการออกแบบเครื่องดนตรี

ครูผู้สอน ครูจักรพันธ์ สุวรรณเกิด

เรื่อง การปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยเบื้องต้น และการออกแบบเครื่องดนตรี

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง เล่นดนตรีอย่างสร้างสรรค์

๑. เรื่อง การปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยเบื้องต้นและการออกแบบเครื่องดนตรี
๒. เรื่อง การสร้างสรรค์เครื่องดนตรี
๓. เรื่อง การปฏิบัติเครื่องดนตรีที่สร้างสรรค์
๔. เรื่อง ทดสอบการปฏิบัติเครื่องดนตรีที่สร้างสรรค์
๕. เรื่อง เข้าใจองค์ประกอบในงานดนตรี

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง เล่นดนตรีอย่างสร้างสรรค์

๖. เรื่อง เปรียบเทียบองค์ประกอบในงานดนตรี
และงานศิลปะอื่น
๗. เรื่อง ความรู้พื้นฐานในการจัดการแสดงดนตรี
๘. เรื่อง การออกแบบการแสดงดนตรีเชิงบูรณาการ
๙. เรื่อง นำเสนอและอภิปรายผลงานการออกแบบ
การแสดงดนตรี

คำถามน่ารู้

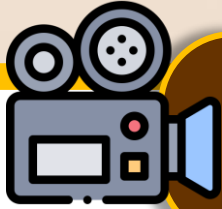
ชมวีดิทัศน์แล้ว

นักเรียนรู้จักเครื่องดนตรีใดบ้าง

BY PARINYA OHMO

สื่อวีดิทัศน์ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

โหมโรงจอมสุรางค์ ออกสัปดาห์ละครั้ง วงมโหรีเครื่องคู่

ศิลปะดีเด่น ๒๙

เผยแพร่โดย : PARINYA OHMO

เผยแพร่วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

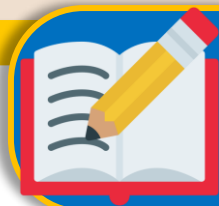
ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=i๗NoqM๔UHYI>

คำถามน่ารู้

หลังจากชมวีดิทัศน์

นักเรียนรู้จักเครื่องดนตรีใดบ้าง

จุดประสงค์การเรียนรู้

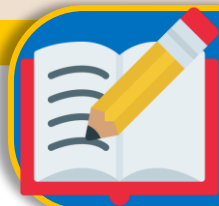
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- นักเรียนสามารถจำแนกลักษณะการบรรเลง

เครื่องดนตรีไทยได้อย่างถูกต้อง

- นักเรียนสามารถบอกวิธีการบรรเลงเครื่องดนตรีไทย

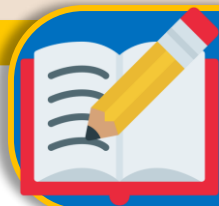
ประเภทต่าง ๆ ในเบื้องต้นได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านทักษะ/กระบวนการ (p)

- นักเรียนสามารถออกแบบเครื่องดนตรีประเภทเครื่องตีที่ดำเนินทำนองจากวัสดุที่หาได้ง่ายที่สามารถนำไปสร้างเป็นเครื่องดนตรีใช้งานได้จริง

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นคุณค่าและความสำคัญของดนตรี

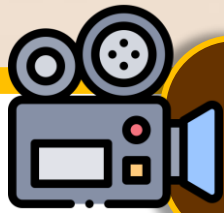

คำถามน่ารู้

เครื่องดนตรีไทยมีวิธีการบรรเลง
ที่ลักษณะ

สื่อวีดิทัศน์ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

โหมโรงจอมสุรางค์ ออกสละบัตสะบั้ง วงมโหรีเครื่องคู่

ศิลปะดีเด่น ๒๙

เผยแพร่โดย : PARINYA OHMO

เผยแพร่วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=i๗NoqM๔UHYI>

วิธีการปฏิบัติทักษะ เครื่องดนตรีไทยเบื้องต้น

๑. ประเภทเครื่องตี

การนั่ง

การจับไม้และวิธีการบรรเลง

๑. ประเภทเครื่องตี

การนั่ง

การจับไม้และวิธีการบรรเลง

๒. ประเภทเครื่องเป่า

การนั่ง

การจับไม้และวิธีการบรรเลง

๓. ประเภทเครื่องดีด

การนั่ง

การจับไม้และวิธีการบรรเลง

๔. ประเภทเครื่องสี

การนั่ง

การจับไม้และวิธีการบรรเลง

ใบงานที่ ๑ เรื่อง แผนผังความคิดสรุปความรู้เกี่ยวกับวิธีการบรรเลงดนตรีไทยในเบื้องต้น
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง เล่นดนตรีอย่างสร้างสรรค์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยเบื้องต้นและการออกแบบเครื่องดนตรี
รายวิชา ศิลปะ (ดนตรี-นาฏศิลป์) รหัสวิชา ศ๒๓๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิดสรุปวิธีการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทย พร้อมทั้งระบุนายละเอียดยของ
วิธีการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยแต่ละประเภท/ลักษณะโดยสังเขป

วิธีการปฏิบัติเครื่องดนตรี
แบ่งเป็น.....ลักษณะ

ชื่อ-นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๑

เรื่อง แผนผังความคิดสรุปความรู้เกี่ยวกับ วิธีการบรรเลงดนตรีไทยในเบื้องต้น

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

ใบงานที่ ๑ เรื่อง แผนผังความคิดสรุปความรู้เกี่ยวกับวิธีการ บรรเลงดนตรีไทยในเบื้องต้น

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิดสรุปวิธีการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทย
พร้อมทั้งระบุนายละเอียดของวิธีการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยแต่ละประเภท/ลักษณะ
โดยสังเขป

วิธีการปฏิบัติเครื่องดนตรี
แบ่งเป็น.....ลักษณะ

ใบงานที่ ๒ เรื่อง การออกแบบเครื่องดนตรีประเภทเครื่องดีที่ดำเนินทำนองจากวัสดุที่หาได้ง่าย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง เล่นดนตรีอย่างสร้างสรรค์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยเบื้องต้นและการออกแบบเครื่องดนตรี
รายวิชา ศิลปะ (ดนตรี-นาฏศิลป์) รหัสวิชา ศ๒๓๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๕-๖ คน จากนั้นให้ออกแบบเครื่องดนตรีประเภทเครื่องดีที่ดำเนินทำนองจากวัสดุที่หาได้ง่าย เพื่อใช้ในการปฏิบัติทักษะดนตรี โดยรายละเอียดของเครื่องดนตรีที่ออกแบบมีดังนี้

๑. เป็นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องดีที่สามารถเล่นทำนองเพลงได้ (ควรเป็นเครื่องดนตรีที่มีระดับเสียงตั้งแต่ ๕ เสียงขึ้นไป หากมีระดับเสียงมากกว่า ๑ ช่วงเสียง (Octave) จะสามารถเล่นทำนองเพลงได้หลากหลายมากยิ่งขึ้น)

๒. ใช้วัสดุที่สามารถหาได้ง่าย สามารถเคาะหรือดีให้เกิดเสียงที่ตั้ง กังวาน และสามารถปรับตั้งระดับเสียงได้สะดวก เช่น การเติมน้ำเพื่อปรับระดับเสียง

๓. กำหนดวัสดุ/อุปกรณ์ที่ใช้เคาะหรือดีให้เกิดเสียง

๔. ออกแบบการจัดวาง จัดเรียงเสียงของเครื่องดนตรีที่สร้างสรรค์

๕. วาดภาพเครื่องดนตรีที่จะสร้างสรรค์ให้เห็นรูปร่าง ลักษณะและรายละเอียดต่าง ๆ ให้ชัดเจนมากที่สุด

รูปภาพเครื่องดนตรี

วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้

ใบงานที่ ๒

เรื่อง การออกแบบเครื่องดนตรีประเภทเครื่องดี
ที่ดำเนินทำนองจากวัสดุที่หาได้ง่าย

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

ใบงานที่ ๒ เรื่อง การออกแบบเครื่องดนตรีประเภทเครื่องตี ที่ดำเนินทำนองจากวัสดุที่หาได้ง่าย

คำชี้แจง ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๕ - ๖ คน จากนั้นให้ออกแบบเครื่องดนตรี
ประเภทเครื่องตีที่ดำเนินทำนองจากวัสดุที่หาได้ง่าย เพื่อใช้ในการปฏิบัติทักษะ
ดนตรี โดยรายละเอียดของเครื่องดนตรีที่ออกแบบมีดังนี้

ใบงานที่ ๒ เรื่อง การออกแบบเครื่องดนตรีประเภทเครื่องตี ที่ดำเนินทำนองจากวัสดุที่หาได้ง่าย

๑. เป็นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องตีที่สามารถเล่นทำนองเพลงได้ (ควรเป็นเครื่องดนตรีที่มีระดับเสียงตั้งแต่ ๕ เสียงขึ้นไป หากมีระดับเสียงมากกว่า ๑ ช่วงเสียง (Octave) จะสามารถเล่นทำนองเพลงได้หลากหลายมากยิ่งขึ้น)
๒. ใช้วัสดุที่สามารถหาได้ง่าย สามารถเคาะหรือตีให้เกิดเสียงที่ตั้ง กังวาน และสามารถปรับตั้งระดับเสียงได้สะดวก เช่น การเติมน้ำเพื่อปรับระดับเสียง

ใบงานที่ ๒ เรื่อง การออกแบบเครื่องดนตรีประเภทเครื่องตี ที่ดำเนินทำนองจากวัสดุที่หาได้ง่าย

๓. กำหนดวัสดุ/อุปกรณ์ที่ใช้เคาะหรือตีให้เกิดเสียง
๔. ออกแบบการจัดวาง จัดเรียงเสียงของเครื่องดนตรีที่สร้างสรรค์
๕. วาดภาพเครื่องดนตรีที่จะสร้างสรรค์ให้เห็นรูปร่าง ลักษณะ
และรายละเอียดต่าง ๆ ให้ชัดเจนมากที่สุด

ใบงานที่ ๒ เรื่อง การออกแบบเครื่องดนตรีประเภทเครื่องตี ที่ดำเนินทำนองจากวัสดุที่หาได้ง่าย

รูปภาพเครื่องดนตรี
วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้

.....

.....

.....

.....

กิจกรรม

คำชี้แจง ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจ โดยแต่ละกลุ่ม
มีสมาชิกประมาณ ๕ - ๖ คน และแบ่งหน้าที่กันภายในกลุ่ม

- ผู้นำของกลุ่ม
- ผู้นำออกแบบ
- ผู้นำการนำเสนอผลงาน (อาจใส่รูปภาพหรือกราฟิกประกอบ
ที่สัมพันธ์กับข้อความ/กิจกรรม)

กิจกรรม

คำชี้แจงการทำงานกลุ่ม

- สมาชิกทุกคนต้องร่วมแรง ร่วมพลังกันออกแบบเครื่องดนตรีประเภทเครื่องตี ที่ดำเนินทำนองทั้งในเรื่องวัสดุที่ใช้ รูปแบบของเครื่องดนตรี และอุปกรณ์ที่ใช้ดี พร้อมทั้งการจัดวาง
- ให้สรุปผลการออกแบบลงในใบงาน เรื่อง “การออกแบบเครื่องดนตรีประเภทเครื่องตีที่ดำเนินทำนองจากวัสดุที่หาได้ง่าย”
- ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลการออกแบบ โดยใช้เวลานำเสนอประมาณ ๒-๓ นาที

ใบงานที่ ๒ เรื่อง การออกแบบเครื่องดนตรีประเภทเครื่องตีที่ดำเนินทำนองจากวัสดุที่หาได้ง่าย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง เล่นดนตรีอย่างสร้างสรรค์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยเบื้องต้นและการออกแบบเครื่องดนตรี
รายวิชา ศิลปะ (ดนตรี-นาฏศิลป์) รหัสวิชา ศ๒๓๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๕-๖ คน จากนั้นให้ออกแบบเครื่องดนตรีประเภทเครื่องตีที่ดำเนินทำนองจากวัสดุที่หาได้ง่าย เพื่อใช้ในการปฏิบัติทักษะดนตรี โดยรายละเอียดของเครื่องดนตรีที่ออกแบบมีดังนี้

๑. เป็นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องตีที่สามารถเล่นทำนองเพลงได้ (ควรเป็นเครื่องดนตรีที่มีระดับเสียงตั้งแต่ ๕ เสียงขึ้นไป หากมีระดับเสียงมากกว่า ๑ ช่วงเสียง (Octave) จะสามารถเล่นทำนองเพลงได้หลากหลายมากยิ่งขึ้น)

๒. ใช้วัสดุที่สามารถหาได้ง่าย สามารถเคาะหรือตีให้เกิดเสียงที่ตั้ง กังวาน และสามารถปรับตั้งระดับเสียงได้สะดวก เช่น การเติมน้ำเพื่อปรับระดับเสียง

๓. กำหนดวัสดุ/อุปกรณ์ที่ใช้เคาะหรือตีให้เกิดเสียง

๔. ออกแบบการจัดวาง จัดเรียงเสียงของเครื่องดนตรีที่สร้างสรรค์

๕. วาดภาพเครื่องดนตรีที่จะสร้างสรรค์ให้เห็นรูปร่าง ลักษณะและรายละเอียดต่าง ๆ ให้ชัดเจนมากที่สุด

รูปภาพเครื่องดนตรี

วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้

ใบงานที่ ๒

เรื่อง การออกแบบเครื่องดนตรีประเภทเครื่องตี
ที่ดำเนินทำนองจากวัสดุที่หาได้ง่าย

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

ใบงานที่ ๒ เรื่อง การออกแบบเครื่องดนตรีประเภทเครื่องตี ที่ดำเนินทำนองจากวัสดุที่หาได้ง่าย

คำชี้แจง ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๕ - ๖ คน จากนั้นให้ออกแบบเครื่องดนตรี
ประเภทเครื่องตีที่ดำเนินทำนองจากวัสดุที่หาได้ง่าย เพื่อใช้ในการปฏิบัติทักษะ
ดนตรี โดยรายละเอียดของเครื่องดนตรีที่ออกแบบมีดังนี้

ใบงานที่ ๒ เรื่อง การออกแบบเครื่องดนตรีประเภทเครื่องตี ที่ดำเนินทำนองจากวัสดุที่หาได้ง่าย

๑. เป็นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องตีที่สามารถเล่นทำนองเพลงได้ (ควรเป็นเครื่องดนตรีที่มีระดับเสียงตั้งแต่ ๕ เสียงขึ้นไป หากมีระดับเสียงมากกว่า ๑ ช่วงเสียง (Octave) จะสามารถเล่นทำนองเพลงได้หลากหลายมากยิ่งขึ้น)
๒. ใช้วัสดุที่สามารถหาได้ง่าย สามารถเคาะหรือตีให้เกิดเสียงที่ตั้ง กังวาน และสามารถปรับตั้งระดับเสียงได้สะดวก เช่น การเติมน้ำเพื่อปรับระดับเสียง

ใบงานที่ ๒ เรื่อง การออกแบบเครื่องดนตรีประเภทเครื่องตี ที่ดำเนินทำนองจากวัสดุที่หาได้ง่าย

๓. กำหนดวัสดุ/อุปกรณ์ที่ใช้เคาะหรือตีให้เกิดเสียง
๔. ออกแบบการจัดวาง จัดเรียงเสียงของเครื่องดนตรีที่สร้างสรรค์
๕. วาดภาพเครื่องดนตรีที่จะสร้างสรรค์ให้เห็นรูปร่าง ลักษณะ
และรายละเอียดต่าง ๆ ให้ชัดเจนมากที่สุด

ใบงานที่ ๒ เรื่อง การออกแบบเครื่องดนตรีประเภทเครื่องตี ที่ดำเนินทำนองจากวัสดุที่หาได้ง่าย

รูปภาพเครื่องดนตรี
วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้

.....

.....

.....

.....

สรุป

คำถามน่ารู้

การบรรเลงหรือเล่นเครื่องดนตรีไทย
สามารถแบ่งได้เป็นกี่ลักษณะ อะไรบ้าง

คำถามน่ารู้

หลักและวิธีการบรรเลงดนตรีไทย

เบื้องต้น แบ่งเป็น ๒ ด้านสำคัญ

มีอะไรบ้าง

คำถามน่ารู้

หลักการที่สำคัญในการนั่งบรรเลง
ดนตรีไทย มีอะไรบ้าง

สรุป

วิธีการบรรเลงดนตรีไทยในเบื้องต้นจะกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ การนั่งบรรเลงด้วยบุคลิกที่สง่างาม การจัดทำทาง การจับไม้ หรืออุปกรณ์การบรรเลงเครื่องดนตรีและการปฏิบัติตามวิธีการของเครื่องดนตรีแต่ละชนิด ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น ๔ กลุ่ม ตามการจำแนกประเภทเครื่องดนตรี ดังนี้

ประเภทตี

ประเภทเป่า

ประเภทดีด

ประเภทสี

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

การสร้างสรรค์เครื่องดนตรี

ดาวน์โหลดเอกสารเพิ่มเติมได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชา ศิลปะ (ดนตรี-นาฏศิลป์) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง วิธีการสร้างสรรค์เครื่องดนตรี
ประเภทเครื่องตีที่ดำเนินทำนองจากวัสดุที่หาได้ง่าย
๒. ใบงานที่ ๓ เรื่อง แผนผังความคิดสรุปความรู้เกี่ยวกับ
ขั้นตอนการสร้างสรรค์เครื่องดนตรีและการดูแลรักษา
๓. วัสดุ อุปกรณ์สำหรับสร้างเครื่องดนตรีที่ออกแบบ

ดาวน์โหลดเอกสารเพิ่มเติมได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชา ศิลปะ (ดนตรี-นาฏศิลป์) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

